Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
2024-2029

Επιτροπή Γεωργίας και Ανάπτυξης της Υπαίθρου

2025/2089(INI)

3.3.2026

ΣΧΕΔΙΟ ΕΚΘΕΣΗΣ

σχετικά με την εφαρμογή της πολιτικής για την προώθηση των αγροδιατροφικών προϊόντων της ΕΕ μετά τη μεταρρύθμιση του 2014 (2025/2089(INI))

Επιτροπή Γεωργίας και Ανάπτυξης της Υπαίθρου

Εισηγητής: Salvatore De Meo

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σελίδα

ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ.....3

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ.....9

ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με την εφαρμογή της πολιτικής για την προώθηση των αγροδιατροφικών προϊόντων της ΕΕ μετά τη μεταρρύθμιση του 2014
(2025/2089(INI))

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

– έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1144/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Οκτωβρίου 2014, σχετικά με τις ενέργειες ενημέρωσης και προώθησης που αφορούν τα γεωργικά προϊόντα και εφαρμόζονται στην εσωτερική αγορά και σε τρίτες χώρες και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 3/2008 του Συμβουλίου,

– έχοντας υπόψη τη μελέτη της Γενικής Διεύθυνσης Υπηρεσιών Κοινοβουλευτικής Έρευνας (EPRS) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Δεκεμβρίου 2025, με τίτλο «Evaluation of EU agri-food promotion policy: Insights and lessons learnt – European Implementation Assessment» (Αξιολόγηση της πολιτικής για την προώθηση των αγροδιατροφικών προϊόντων της ΕΕ: στοιχεία και διδάγματα που αντλήθηκαν — Ευρωπαϊκή αξιολόγηση εφαρμογής),

– έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την εκστρατεία για την προώθηση της αγοράς ευρωπαϊκών προϊόντων διατροφής (εκστρατεία «Buy European Food») τον Σεπτέμβριο του 2025,

– έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο με τίτλο «Ευρωπαϊκό σχέδιο για την καταπολέμηση του καρκίνου» (COM(2021)0044),

– έχοντας υπόψη τη μελέτη της Γενικής Διεύθυνσης Υπηρεσιών Κοινοβουλευτικής Έρευνας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Αυγούστου 2022, με τίτλο «Farm certification schemes for sustainable agriculture — State of play and overview in the EU and in key global producing countries, concepts and methods» (Συστήματα πιστοποίησης γεωργικών εκμεταλλεύσεων για τη βιώσιμη γεωργία — Τρέχουσα κατάσταση και επισκόπηση στην ΕΕ και στις κυριότερες παγκόσμιες χώρες παραγωγής, έννοιες και μέθοδοι),

– έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1144/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τις ενέργειες ενημέρωσης και προώθησης που αφορούν τα γεωργικά προϊόντα και εφαρμόζονται στην εσωτερική αγορά και σε τρίτες χώρες (COM(2021)0049),

– έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/2115 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 2ας Δεκεμβρίου 2021, σχετικά με τη θέσπιση κανόνων για τη στήριξη των στρατηγικών σχεδίων που πρέπει να καταρτίζονται από τα κράτη μέλη στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής (στρατηγικά σχέδια για την ΚΓΠ) και να χρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΤΕ) και το

Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 και (ΕΕ) αριθ. 1307/2013,

– έχοντας υπόψη το έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής σχετικά με την αξιολόγηση του αντικτύπου της πολιτικής για την προώθηση των γεωργικών προϊόντων της ΕΕ στις εσωτερικές αγορές και στις αγορές τρίτων χωρών (SWD (2020)0399),

– έχοντας υπόψη τη μελέτη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και των Deloitte, IPSOS και Tetratech International Development, του Ιουλίου 2020, με τίτλο «Evaluation support study of the EU agricultural promotion policy, internal and third country markets» (Μελέτη υποστήριξης της αξιολόγησης της πολιτικής της ΕΕ για την προώθηση γεωργικών προϊόντων στις εσωτερικές αγορές και στις αγορές τρίτων χωρών), Υπηρεσία Εκδόσεων,

– έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2024/1143 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Απριλίου 2024, σχετικά με τις γεωγραφικές ενδείξεις για τον οίνο, τα αλκοολούχα ποτά και τα γεωργικά προϊόντα, καθώς και σχετικά με τα εγγυημένα παραδοσιακά ιδιότυπα προϊόντα και τις προαιρετικές ενδείξεις ποιότητας για τα γεωργικά προϊόντα, ο οποίος τροποποιεί τους κανονισμούς (ΕΕ) αριθ. 1308/2013, (ΕΕ) 2019/787 και (ΕΕ) 2019/1753 και καταργεί τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1151/2012,

– έχοντας υπόψη τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2015/1831 της Επιτροπής, της 7ης Οκτωβρίου 2015, για τη θέσπιση κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1144/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τις ενέργειες ενημέρωσης και προώθησης που αφορούν τα γεωργικά προϊόντα και εφαρμόζονται στην εσωτερική αγορά και σε τρίτες χώρες,

– έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/2117 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 2ας Δεκεμβρίου 2021, σχετικά με την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 για τη θέσπιση κοινής οργάνωσης των αγορών γεωργικών προϊόντων, (ΕΕ) αριθ. 1151/2012 για τα συστήματα ποιότητας των γεωργικών προϊόντων και των τροφίμων, (ΕΕ) αριθ. 251/2014 για τον ορισμό, την περιγραφή, την παρουσίαση, την επισήμανση και την προστασία των γεωγραφικών ενδείξεων των αρωματισμένων αμπελοοινικών προϊόντων και (ΕΕ) αριθ. 228/2013 για τον καθορισμό ειδικών μέτρων για τη γεωργία στις εξόχως απόκεντρες περιοχές της Ένωσης,

– έχοντας υπόψη την εκτελεστική απόφαση της Επιτροπής, της 15ης Δεκεμβρίου 2025, σχετικά με τη χρηματοδότηση των ενεργειών ενημέρωσης και προώθησης που αφορούν τα γεωργικά προϊόντα και εφαρμόζονται στην εσωτερική αγορά και σε τρίτες χώρες και την έγκριση του προγράμματος εργασίας για το 2026 (Commission implementing decision of 15.12.2025 on the financing of information and promotion measures concerning agricultural products implemented in the internal market and in third countries and the adoption of the work programme for 2026),

– έχοντας υπόψη την εκτελεστική απόφαση της Επιτροπής, της 12ης Δεκεμβρίου 2024, σχετικά με τη χρηματοδότηση των ενεργειών ενημέρωσης και προώθησης που αφορούν τα γεωργικά προϊόντα και εφαρμόζονται στην εσωτερική αγορά και σε τρίτες χώρες, καθώς και την έγκριση του προγράμματος εργασίας για το 2025 (Commission implementing decision of 12.12.2024 on the financing of information provision and

promotion measures concerning agricultural products implemented in the internal market and in third countries and the adoption of the work programme for 2025),

– έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 19ης Φεβρουαρίου 2025, με τίτλο «Ένα όραμα για τη γεωργία και τα τρόφιμα — Από κοινού διαμόρφωση ενός ελκυστικού τομέα γεωργίας και τροφίμων της ΕΕ για τις μελλοντικές γενιές» (COM(2025)0075),

– έχοντας υπόψη το άρθρο 55 του Κανονισμού του,

– έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής Γεωργίας και Ανάπτυξης της Υπαίθρου (A10-0000/2026),

Α. λαμβάνοντας υπόψη ότι η πολιτική προώθησης κινητοποίησε για το 2025 προϋπολογισμό ύψους 132 εκατ. EUR που κατανέμεται μεταξύ απλών προγραμμάτων και πολυπρογραμμάτων και αποτελεί βασικό εργαλείο για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των ευρωπαϊκών αλυσίδων εφοδιασμού στις εσωτερικές και στις διεθνείς αγορές, ιδίως μέσω της στήριξης συλλογικών ενεργειών·

Β. λαμβάνοντας υπόψη ότι τα πολυπρογράμματα, τα οποία χρηματοδοτήθηκαν με περίπου 40 εκατομμύρια EUR το 2025, προωθούν τη συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών και συμβάλλουν στην ανάπτυξη εταιρικών σχέσεων μεταξύ των δικαιούχων του προγράμματος, ενισχύοντας κατ' αυτόν τον τρόπο την ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς·

Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, κατά την περίοδο 2016-2024, η ζήτηση για χρηματοδότηση προγραμμάτων προώθησης, ιδίως σε τρίτες χώρες, υπερέβαινε τακτικά τα διαθέσιμα κονδύλια, και ότι το διατιθέμενο ποσό για πολυπρογράμματα μειώθηκε μεταξύ 2021 και 2024, κάτι το οποίο καθιστά εμφανή μια διαρθρωτική ανισορροπία μεταξύ των αναγκών και των διαθέσιμων πόρων·

Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι πόροι για ορισμένες πρωτοβουλίες, όπως η προώθηση βιολογικών και βιώσιμων προϊόντων σε τρίτες χώρες, συχνά δεν αξιοποιούνται επαρκώς, ενώ για άλλα προϊόντα σημειώνεται μεγάλη υπερβάλλουσα ζήτηση, γεγονός που καταδεικνύει την ανάγκη για καλύτερη ευθυγράμμιση με την τρέχουσα πραγματικότητα της αγοράς·

Ε. λαμβάνοντας υπόψη ότι τα τρία τέταρτα του δείγματος που χρησιμοποιήθηκε στη μελέτη είναι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις ή οργανώσεις που τις εκπροσωπούν και ότι οι φορείς αυτοί έρχονται αντιμέτωποι με αύξηση του κόστους παραγωγής και περιορισμούς ως προς την επενδυτική τους ικανότητα, γεγονός που καθιστά αναγκαία την ενίσχυση της δίκαιης, απλουστευμένης και αναλογικής πρόσβασης σε μηχανισμούς προώθησης·

ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, από το 2021, μέρος της χρηματοδότησης διατίθεται για κατηγορίες όπως η βιωσιμότητα και η υγιεινή διατροφή, συμβάλλοντας παράλληλα στην προσθήκη οικονομικής αξίας στα ευρωπαϊκά προϊόντα·

Ζ. λαμβάνοντας υπόψη ότι περισσότεροι από τους μισούς δικαιούχους που συμμετείχαν στη μελέτη της EPRS θεωρούν ότι το σύνθημα «Enjoy, it's from Europe» (Απολαύστε, είναι από την Ευρώπη) συνέβαλε σημαντικά στη βελτίωση της αναγνωρισιμότητας των προϊόντων, ιδίως σε τρίτες χώρες, όπου τα επίπεδα φήμης των ευρωπαϊκών εμπορικών

σημάτων και σημάτων καταγωγής παραμένουν χαμηλότερα απ' ό,τι στα εδάφη της Ένωσης·

Η. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι γεωργικές αγορές, ιδίως σε τρίτες χώρες, είναι εκτεθειμένες σε ταχείες οικονομικές και γεωπολιτικές διακυμάνσεις και ότι τα απλά προγράμματα που αποτελούν αντικείμενο διαχείρισης σε εθνικό επίπεδο παρουσιάζουν συχνά περιορισμένη ικανότητα προσαρμογής σε σύγκριση με τα πολυπρογράμματα, γεγονός που καθιστά αναγκαία την ενίσχυση των μηχανισμών ευελιξίας και αναπροσανατολισμού του προϋπολογισμού·

Θ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι πολύπλοκες διοικητικές διαδικασίες αποτελούν σημαντικά εμπόδια για μεγάλο μέρος των οικονομικών φορέων, ιδίως για εκείνους που είναι εγκατεστημένοι σε αγροτικές περιοχές, οι οποίοι χρειάζονται μεγαλύτερη απλούστευση προκειμένου να διασφαλιστεί η αποτελεσματικότητα της δημόσιας χρηματοδότησης·

Ι. λαμβάνοντας υπόψη ότι, για τους οικονομικούς φορείς που είναι εγκατεστημένοι σε ορεινές ή μειονεκτούσες αγροτικές περιοχές, τα προγράμματα προώθησης αποτελούν σημαντικό εργαλείο για τη διατήρηση της απασχόλησης, της οικονομικής δραστηριότητας και της εδαφικής συνοχής·

Συστάσεις

Χρηματοδότηση

1. τονίζει τη σημασία των πολυπρογραμμάτων που καθιστούν εφικτή τη συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών και τα οποία θα πρέπει, ως εκ τούτου, να λαμβάνουν υψηλότερα χρηματοδοτικά κονδύλια·

2. επισημαίνει την ανάγκη να καταστεί δυνατή η μεταφορά των κονδυλίων μεταξύ προγραμμάτων και τομέων, ώστε να καλύπτονται οι ανάγκες των οικονομικών φορέων χωρίς να υπονομεύονται η προβλεψιμότητα και η σταθερότητα του χρηματοπιστωτικού πλαισίου·

3. τονίζει τη σημασία που έχει η πολιτική για την προώθηση όσον αφορά τη στήριξη των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων, οι οποίες αντιμετωπίζουν υψηλό κόστος παραγωγής και μειωμένη επενδυτική ικανότητα·

4. σημειώνει ότι οι πολιτικές για την προώθηση πρέπει να είναι προσιτές για όλους τους παραγωγούς γεωργικών προϊόντων, με ιδιαίτερη μέριμνα για τις μικρές και τις μεσαίες επιχειρήσεις, προκειμένου να μην αποθαρρύνονται λόγω της πολυπλοκότητας των γραφειοκρατικών και διοικητικών διαδικασιών·

5. τονίζει την ανάγκη να συνεχιστεί η δέσμευση ειδικών πόρων ως συνοδευτικό μέτρο για τη στήριξη των εξαγωγών και της εμπορίας προϊόντων που αποτελούν αντικείμενο προγραμμάτων προώθησης, με ιδιαίτερη έμφαση στις τρίτες χώρες, καθώς αυτό θα διασφάλιζε μεγαλύτερη προβολή και ανταγωνιστικότητα του γεωργικού τομέα·

6. τονίζει την ανάγκη να διατηρηθούν τα σύγχρονα εργαλεία προώθησης που βασίζονται στην ανάλυση της καταναλωτικής ζήτησης και να υποστηριχθούν στοχευμένες εκστρατείες επικοινωνίας που μπορούν να προσδώσουν προστιθέμενη αξία στα

ευρωπαϊκά προϊόντα διατροφής·

Σύνδεση με άλλες ευρωπαϊκές πρωτοβουλίες

7. σημειώνει ότι οι πολιτικές για την προώθηση ανταποκρίνονται στις προσδοκίες της εκστρατείας «Buy European Food» (Αγοράζουμε ευρωπαϊκά τρόφιμα), στηρίζοντας τους παραγωγούς και την ευρωπαϊκή οικονομία·

8. σημειώνει ότι οι πολιτικές για την προώθηση συμβάλλουν στους στόχους άλλων ευρωπαϊκών πρωτοβουλιών που προτείνει η Επιτροπή, ιδίως μέσω της στήριξης της εμπορίας οπωροκηπευτικών προϊόντων·

9. τονίζει, ταυτόχρονα, ότι η πολιτική για την προώθηση δεν πρέπει να εξαρτάται από άλλες πολιτικές της ΕΕ· αντιτίθεται στη θέσπιση νέων κριτηρίων επιλεξιμότητας για την πρόσβαση στην εν λόγω χρηματοδότηση και σε πιθανούς περιορισμούς στην προώθηση ορισμένων τύπων ή κατηγοριών προϊόντων που περιλαμβάνονται στον κανονισμό·

Διαχείριση των μέτρων

10. εκφράζει την ικανοποίησή του για το σύνθημα «Enjoy, it's from Europe» (Απολαύστε, είναι από την Ευρώπη), το οποίο έχει αυξήσει την αναγνωρισιμότητα των ευρωπαϊκών προϊόντων που διατίθενται στην αγορά τρίτων χωρών·

11. ευελπιστεί ότι το σύνθημα «Enjoy, it's from Europe» και τα σήματα προέλευσης μπορούν να χρησιμοποιηθούν από κοινού για την αύξηση της αναγνωρισιμότητας των ευρωπαϊκών προϊόντων διατροφής·

12. παρατηρεί ότι τα απλά προγράμματα, η διαχείριση των οποίων πραγματοποιείται σε επίπεδο μεμονωμένων κρατών μελών, αποδεικνύονται λιγότερο ευέλικτα σε περίπτωση τροποποίησης από ό,τι τα πολυπρογράμματα που διαχειρίζεται η Επιτροπή και ότι, ως εκ τούτου, είναι αναγκαίο να διασφαλιστεί μεγαλύτερη ευελιξία των κρατών μελών όσον αφορά την αποδοχή αιτημάτων για την προσαρμογή του προγράμματος στις μεταβολές της αγοράς·

13. συνιστά να διασφαλιστεί μεγαλύτερη ευελιξία στη διαχείριση των (πολλαπλών και απλών) προγραμμάτων, στην περίπτωση που αυτά πρέπει να ανακατευθυνθούν, μετά την έναρξή τους, προς αγορές διαφορετικές από εκείνες που έχουν προβλεφθεί αρχικά·

14. τονίζει τη σημασία της συγκέντρωσης των πόρων σε πιο περιορισμένο αριθμό αγορών-στόχων, προκειμένου να αποφευχθεί η υπερβολική διασπορά των προσπαθειών προώθησης και να αυξηθεί ο αντίκτυπος των χρηματοδοτούμενων εκστρατειών·

15. σημειώνει ότι οι προτεραιότητες του ετήσιου προγράμματος εργασίας πρέπει να προσαρμοστούν καλύτερα στην πραγματική ζήτηση της αγοράς, προκειμένου να αποφευχθεί η υποχρησιμοποίηση των προϋπολογισμών σε ορισμένους τομείς, όπως τα βιολογικά προϊόντα·

16. καλεί την Επιτροπή να αξιολογήσει κατά πόσον ο κατ' αποκοπή συντελεστής που εφαρμόζεται στις διοικητικές δαπάνες επαρκεί για την κάλυψη της οικονομικής επιβάρυνσης για τη διαχείριση του προγράμματος·

Αξιολόγηση, αποτελεσματικότητα και ποιότητα των προγραμμάτων

17. υπογραμμίζει την ανάγκη να εναρμονιστούν οι δείκτες αντικτύπου των προγραμμάτων προώθησης, προκειμένου να βελτιωθεί η συγκρισιμότητα των αποτελεσμάτων και να καταστεί δυνατή η ακριβέστερη αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των ενεργειών που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ·

18. ζητεί την εκπόνηση κοινών κατευθυντήριων γραμμών για τις εκθέσεις αξιολόγησης των προγραμμάτων, προκειμένου να διασφαλιστούν η καλύτερη ποιότητα των συλλεγόμενων δεδομένων και η αποτελεσματικότερη χρήση των αποτελεσμάτων κατά τον καθορισμό των μελλοντικών προτεραιοτήτων·

Οικονομική ανάπτυξη σε περιθωριακές περιοχές

19. σημειώνει ότι οι πολιτικές για την προώθηση μπορούν να στηρίξουν τους παραγωγούς στις αγροτικές περιοχές, τονώνοντας την οικονομία και την τοπική ανάπτυξη των περιθωριακών περιοχών και των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων και ότι, ως εκ τούτου, είναι χρήσιμο να ενθαρρύνονται προγράμματα από τις περιοχές αυτές·

°

° °

20. αναθέτει στην Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στο Συμβούλιο, στην Επιτροπή, στο Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, καθώς και στις κυβερνήσεις και στα κοινοβούλια των κρατών μελών.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Εισαγωγή

Η παρούσα έκθεση παρέχει πληροφορίες σχετικά με την κατάσταση της εφαρμογής της πολιτικής για την προώθηση και διατυπώνει συστάσεις πολιτικής με σκοπό τη βελτίωση του καθεστώτος στήριξης της πολιτικής για την προώθηση και της πρόσβασης των οικονομικών φορέων στη χρηματοδότηση, καθώς και για τη στήριξη της ανταγωνιστικότητας του αγροδιατροφικού τομέα.

Κύρια αποτελέσματα

1. Ανταγωνιστικότητα του αγροδιατροφικού τομέα (έμφαση στις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις)

Η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας του ευρωπαϊκού αγροδιατροφικού τομέα επιτυγχάνεται μέσω της μεγαλύτερης στήριξης των μικρών και μεσαίων γεωργών, οι οποίοι αποτελούν τη βάση της παραγωγής, ιδίως στις αγροτικές περιοχές. Η στήριξη αυτή δεν θα πρέπει να γίνει αντιληπτή ως αποκλεισμός της στήριξης των μεγάλων επιχειρήσεων, οι οποίες διαδραματίζουν καίριο ρόλο στην προώθηση των ευρωπαϊκών προϊόντων, αλλά ως ιδιαίτερη μέριμνα για τις μικρές γεωργικές εκμεταλλεύσεις που καλούνται να αντιμετωπίσουν υψηλό κόστος παραγωγής, χαμηλή επενδυτική ικανότητα και έντονο διεθνή ανταγωνισμό. Για να βελτιωθεί η θέση τους στις αγορές, είναι σημαντικό να διευκολυνθεί η πρόσβασή τους σε εργαλεία προώθησης. Η στήριξη του εκσυγχρονισμού, της διαφοροποίησης και της ανάδειξης της ποιότητας (γεωγραφικές ενδείξεις, εμπορικά σήματα, βιώσιμη παραγωγή κ.λπ.) θα μπορούσε να ενισχύσει την ελκυστικότητα των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων. Ομοίως, είναι απαραίτητα συνοδευτικά μέτρα για τη στήριξη των εξαγωγών και της εμπορίας προκειμένου να τους δοθεί μεγαλύτερη προβολή. Η αύξηση της ανταγωνιστικότητας των μικρών και μεσαίων γεωργικών εκμεταλλεύσεων είναι, τελικά, συνώνυμη της παγίωσης της ανθεκτικότητας και της βιωσιμότητας ολόκληρου του αγροδιατροφικού τομέα στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

2. Ευελιξία της πολιτικής

Ένας από τους κύριους περιορισμούς της πολιτικής για την προώθηση —όπως επισημαίνεται στη μελέτη με τίτλο «Evaluation of EU agri-food promotion policy: Insights and lessons learnt» (Αξιολόγηση της πολιτικής για την προώθηση των αγροδιατροφικών προϊόντων της ΕΕ: στοιχεία και διδάγματα που αντλήθηκαν) της EPRS, που δημοσιεύτηκε τον Δεκέμβριο του 2025— είναι η μειωμένη ευελιξία αυτού του εργαλείου. Επισημάνθηκε, πράγματι, η δυσκολία τροποποίησης και αναπροσανατολισμού του προγράμματος μετά την έναρξή του, για παράδειγμα σε περίπτωση προβλημάτων λόγω διαταραχών στην αγορά. Κρίνεται, ως εκ τούτου, αναγκαίο να λαμβάνονται μέτρα για τη διασφάλιση μεγαλύτερης ευελιξίας για τους συμμετέχοντες στο πρόγραμμα, ώστε να έχουν τη δυνατότητα να αλλάζουν προορισμό ή κατηγορία προϊόντων σε περίπτωση ανάγκης που συνδέεται, για παράδειγμα, με γεωπολιτική αστάθεια. Θα πρέπει να ζητηθεί από την Επιτροπή να εξετάσει διαδικασίες για την απλούστευση της εφαρμογής της εν λόγω πολιτικής, μεταξύ άλλων και για τα κράτη μέλη που διαδραματίζουν καίριο ρόλο στη διαχείριση απλών προγραμμάτων.

3. Σύνδεση με τις άλλες ευρωπαϊκές στρατηγικές

Τον Μάιο του 2020 η Επιτροπή παρουσίασε τη στρατηγική «Από το αγρόκτημα στο πιάτο», ακολουθούμενη τον Φεβρουάριο του 2021 από το ευρωπαϊκό σχέδιο για την καταπολέμηση του καρκίνου. Οι δύο αυτές προτάσεις αποσκοπούν στην ανάπτυξη μιας πιο βιώσιμης γεωργικής παραγωγής και στην προώθηση μιας υγιεινής διατροφής, αλλά θα μπορούσαν να συνεπάγονται τον αποκλεισμό ορισμένων αγροδιατροφικών προϊόντων που θεωρούνται δυνητικά επικίνδυνα για την υγεία, όπως το κόκκινο κρέας και ο οίνος.

Ωστόσο, η μελέτη έδειξε ότι η πολιτική για την προώθηση στηρίζει τους στόχους της δημόσιας υγείας, ιδίως σε τομείς όπως τα οπωροκηπευτικά, και, ως εκ τούτου, συνδέεται στενά με τις στρατηγικές που παρουσίασε η Επιτροπή.

Ο εισηγητής αναγνωρίζει τη σημασία αυτών των στρατηγικών, αλλά υπενθυμίζει το περιεχόμενο της εκστρατείας «Buy European Food» που δρομολόγησε η Πρόεδρος, κ. φον ντερ Λάιεν, στα τέλη του 2025. Τονίζει, επιπλέον, την ανάγκη να διασφαλιστεί η ίδια ευκαιρία συμμετοχής και χρηματοδότησης προγραμμάτων προώθησης για όλα τα ευρωπαϊκά προϊόντα, χωρίς να αποκλείονται ή να δαιμονοποιούνται κάποια από αυτά.

4. Στήριξη της εμπορίας των αγροδιατροφικών προϊόντων και της σχετικής επικοινωνίας

Η ενίσχυση της εμπορίας των αγροδιατροφικών προϊόντων και της σχετικής επικοινωνίας αποτελεί βασικό μοχλό για την αύξηση της προβολής και της ανταγωνιστικότητάς τους, ιδίως στις διεθνείς αγορές. Κατά συνέπεια, είναι αναγκαίο να συνεχιστούν οι επενδύσεις σε στοχευμένες ενέργειες επικοινωνίας, προσαρμοσμένες στις ιδιαιτερότητες των αγορών τρίτων χωρών, και να αναπτυχθούν σύγχρονα εργαλεία προώθησης με βάση την ανάλυση της ζήτησης των καταναλωτών. Οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις θα πρέπει να λαμβάνουν ειδική στήριξη για να βελτιστοποιήσουν τη στρατηγική εμπορίας τους και να αποκτήσουν πρόσβαση σε ευρύτερα δίκτυα διανομής. Επιπλέον, η καλύτερη ανάδειξη της ευρωπαϊκής ποιότητας (βιωσιμότητα, ιχνηλασιμότητα, γεωγραφικές ενδείξεις κ.λπ.) θα βελτιώσει τον αντίκτυπο των εκστρατειών προώθησης, ενώ η αυξημένη στήριξη της εμπορίας θα αυξήσει την παρουσία των ευρωπαϊκών προϊόντων στις διεθνείς αγορές και θα δημιουργήσει νέες επιχειρηματικές ευκαιρίες.

5. Προγράμματα προώθησης και σχετικός προϋπολογισμός

Η μελέτη της EPRS ανέλυσε δύο τύπους προγραμμάτων προώθησης: τα πολυπρογράμματα και τα απλά προγράμματα, με έμφαση σε εκείνα που σχετίζονται με τον τομέα της βιολογικής παραγωγής. Όσον αφορά τα πολυπρογράμματα στα οποία συμμετέχουν τουλάχιστον δύο οργανώσεις από διαφορετικά κράτη μέλη ή οργανώσεις σε ευρωπαϊκό επίπεδο, η μελέτη έδειξε μείωση των κονδυλίων που διατέθηκαν από το 2021 έως το 2024 έναντι σχετικής αύξησης για τα έτη 2025 και 2026. Οι οικονομικοί φορείς του αγροδιατροφικού τομέα έχουν σε ιδιαίτερη εκτίμηση αυτόν τον τύπο προγραμμάτων, βλέποντάς τα ως ευκαιρία να συνεργαστούν με ενδιαφερόμενα μέρη από άλλα κράτη μέλη και να αναπτύξουν κοινά έργα που θα μπορούσαν να απευθύνονται στην ΕΕ ή σε τρίτες χώρες. Ένας άλλος λόγος για τον οποίο τα πολυπρογράμματα είναι ιδιαίτερα δημοφιλή είναι ότι η διαχείρισή τους πραγματοποιείται στο επίπεδο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής μέσω του Εκτελεστικού Οργανισμού Έρευνας (REA), ο οποίος παρέχει σαφείς και ευέλικτες απαντήσεις σε περίπτωση τροποποιήσεων του προγράμματος που ζητούν οι δικαιούχοι. Παρά την ικανοποίηση για τη θετική τάση στα χρηματοδοτικά κονδύλια για τα προγράμματα αυτά κατά την τελευταία διετία, κρίνεται αναγκαίο να ζητηθεί η διατήρηση αυτής της αυξημένης στήριξης, ιδίως επειδή αποτελεί

σημαντική ευκαιρία για το άνοιγμα νέων ευκαιριών στην αγορά ή την ενίσχυσή τους, χωρίς να υπονομεύεται η κατανομή κονδυλίων που προβλέπεται για απλά προγράμματα. Τα τελευταία προβλέπουν ότι η αίτηση μπορεί να υποβληθεί από μία ή περισσότερες οργανώσεις από την ίδια χώρα της ΕΕ με σκοπό τη διάθεση στην αγορά της ΕΕ ή τρίτων χωρών. Επιπλέον, τα προγράμματα αυτά παρουσίασαν σταθερότητα των κονδυλίων κατά την περίοδο 2021-2024, τα οποία αυξήθηκαν κατά τα δύο επόμενα έτη. Ωστόσο, ένας περιορισμός που επισημαίνεται στη μελέτη της EPRS είναι ότι τα προγράμματα αυτά, η διαχείριση των οποίων γίνεται σε επίπεδο κρατών μελών, παρουσιάζουν μικρότερο βαθμό ευελιξίας όσον αφορά την ανταπόκριση σε πιθανά αιτήματα των δικαιούχων για τροποποιήσεις. Ως εκ τούτου, τα κράτη μέλη καλούνται να διασφαλίσουν ότι τα προγράμματα αυτά είναι πιο προσαρμόσιμα στις μεταβολές της αγοράς. Τέλος, η μελέτη της EPRS αναφέρει ότι τα χρηματοδοτικά κονδύλια που διατίθενται στον τομέα της βιολογικής παραγωγής στο πλαίσιο των πολυπρογραμμάτων και των απλών προγραμμάτων είναι υψηλότερα από τη ζήτηση που εκδήλωσαν οι οικονομικοί φορείς. Θα ήταν, επομένως, επιθυμητή μια μεγαλύτερη ευελιξία στη μεταφορά αυτών των κονδυλίων μεταξύ τομέων και προγραμμάτων προκειμένου να ικανοποιηθούν τα αιτήματα των αιτούντων.

Συμπεράσματα και συστάσεις

Ο εισηγητής είναι της άποψης ότι θα πρέπει να τεθούν σε εφαρμογή οι ακόλουθες συστάσεις πολιτικής:

- να αναπτυχθούν απλούστερες και πιο προσβάσιμες διαδικασίες για τους δικαιούχους, ιδίως για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις και τις οργανώσεις που τις εκπροσωπούν, ώστε να διασφαλιστεί δίκαιη και αναλογική πρόσβαση στη δημόσια χρηματοδότηση, να μειωθούν οι γραφειοκρατικοί φραγμοί και να βελτιωθεί η αποτελεσματικότητα των προγραμμάτων·

- να θεσπιστούν μηχανισμοί για την προσαρμογή και τον αναπροσανατολισμό των κεφαλαίων, ώστε να καθίσταται δυνατή η ταχεία αντίδραση στις χρηματοπιστωτικές μεταβολές, στις τροποποιήσεις στα προϊόντα ή στις αγορές προορισμού, ιδίως σε τρίτες χώρες, όπου οι οικονομικές και γεωπολιτικές συνθήκες μπορεί να είναι ιδιαίτερα ευμετάβλητες·

- να παρακολουθείται η κατανομή των πόρων μεταξύ απλών προγραμμάτων και πολυπρογραμμάτων και να διασφαλίζεται διαρθρωτική ισορροπία μεταξύ των αναγκών των δικαιούχων και των διαθέσιμων χρηματοδοτικών πόρων, ώστε να στηριχθεί τόσο η συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών όσο και η συμμετοχή μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων·

- να διατεθεί μεγαλύτερο μερίδιο του ετήσιου προϋπολογισμού για δραστηριότητες εμπορίας και προώθησης, προκειμένου να βελτιωθούν η προβολή και η ανταγωνιστικότητα των ευρωπαϊκών αγροδιατροφικών προϊόντων στις εγχώριες και ξένες αγορές και να ενθαρρυνθεί η διεθνοποίηση·

- να προβλεφθεί ότι ο λογότυπος της ΕΕ θα συνοδεύεται από το εμπορικό σήμα της χώρας παραγωγής στις συσκευασίες που προορίζονται για εξωτερικές αγορές, προκειμένου να αυξηθεί η αναγνωρισιμότητα των προϊόντων και να ενισχυθεί η φήμη των ευρωπαϊκών εμπορικών σημάτων σε τρίτες χώρες·

- να συνεχιστεί η στήριξη προγραμμάτων προώθησης που προάγουν την εδαφική συνοχή και την αγροτική ανάπτυξη και μπορούν να στηρίξουν την απασχόληση και την οικονομική δραστηριότητα σε αγροτικές, ορεινές και μειονεκτούσες περιοχές.